

Schoolondersteuningsprofiel

School	Liereland	De Cilinder
Adres	Toscanestraat 4 1827 DM Alkmaar	Johanna Naberstraat 81 1827 LB Alkmaar
website	www.obsliereland.nl	www.decilinder.nl
Samenwerkingsverband	Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland	
Website	www.ppo-nk.nl	

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

2. Algemeen

3. Onderwijsondersteuning

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Bijlagen

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we iedere 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Hierin staat welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Zo weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor (de scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

Het schoolondersteuningsprofiel is een aanvulling op het schoolplan. In het schoolplan vindt u de verantwoording van hoe basisschool Liereland en De Cilinder werken en hoe de school zich wil ontwikkelen. Elk schooljaar vertalen we als team, de ambities naar activiteiten in een jaarplan, met input vanuit de kwaliteitsmeter primair onderwijs (KMPO). Alle belangrijke informatie over de dagelijkse gang van zaken wordt aan u medegedeeld via het jaarafhankelijke deel van de Schoolgids.

22. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetswijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We werken nauw samen, zodat we optimaal aansluiten op de (extra) onderwijsbehoeften van uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. In andere gevallen wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk.

Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden doorlopen.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons hierbij.

Ouders en kind op onze school

Leerkrachten en ouders hebben een gemeenschappelijk belang: dat hun leerling c.q. kind zich, gezien zijn mogelijkheden en talenten, optimaal ontwikkelt op school en thuis. In de samenwerking hebben zowel leerkrachten als ouders een wezenlijke bijdrage. Onderwijs geven is de primaire verantwoordelijkheid van het schoolteam. Opvoeden is de primaire verantwoordelijkheid van ouders. Ouders kunnen meedenken over het onderwijs en leerkrachten over de opvoeding. Voor kinderen is het van groot belang dat de samenwerking tussen de leerkrachten en ouders constructief verloopt. Zij

hebben leerkrachten en ouders nodig die op één lijn zitten, dit geeft jonge kinderen veiligheid en oudere kinderen houvast.

De beleidsvoornemens van Liereland en De Cilinder zijn gebaseerd op onze Dalton-, en Montessori identiteit. Zie schoolplan 2015-2019

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

Wij streven ernaar dat elke leerling zich bij ons op school veilig kan voelen en gerespecteerd wordt zoals hij/zij is. Ons doel is dat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen binnen zijn eigen mogelijkheden.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs-Noord Kennemerland (zie hoofdstuk 5).

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband bieden vastgestelde basisondersteuning.

Er zijn ~~4 aspecten~~ [4 aspecten](#) van basisondersteuning:

1. de basiskwaliteit van de school, vastgesteld door de inspectie;
2. [de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur van de school](#);
3. planmatig werken op het niveau van de leerling;
4. preventieve en licht curatieve interventies zoals protocollen dyslexie en dyscalculie, fysieke en/of sociale toegankelijkheid, curatieve ondersteuning in samenwerking met school interne en externe specialisten.

We werken met leerkrachten en een intern begeleider die in staat zijn om aan deze basisondersteuning te voldoen. We streven ernaar dat iedere leerling binnen onze school de zorg krijgt die hij/zij nodig heeft. De ondersteuning moet toereikend zijn voor leerlingen zodat zij kunnen functioneren zonder dat de eigen veiligheid of die van hun omgeving in het geding komt.

In het samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs-Noord Kennemerland onderscheiden we de volgende 4 niveaus van ondersteuning:

- ondersteuningsniveau 0: basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen;
- ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen;
- ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O.

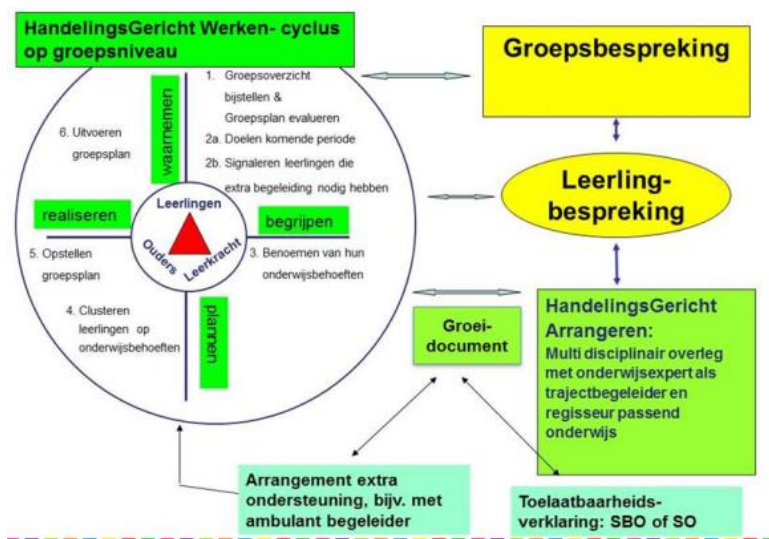
Binnen alle niveaus van ondersteuning werkt de leerkracht volgens de cyclus van handelingsgericht werken. Elke cyclus (minimaal twee keer per schooljaar) wordt afgerond met een groepsbespreking. Tijdens de evaluatie/bespreking wordt altijd gekeken of het ondersteuningsniveau nog passend is bij een leerling en deze wordt zo nodig aangepast. Voor een verder toelichting op de ondersteuningsniveaus zie hoofdstuk 5.1.

3.2 TOPdossier (Totaal Ontwikkel Plan)

Het TOPdossier is een digitaal groeidocument dat de school en leerkracht praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Het is geschikt om te communiceren en samen te werken met:

- leerling en ouders;
- speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs;
- externe partners zoals jeugdhulp of zorg.

Groepsbesprekingen, leerlingbespreking en het multidisciplinair overleg vormen samen de motor van het handelingsgericht werken en de organisatie. Alle betrokken partijen leveren hun bijdrage, en de inzichten en afspraken worden vastgelegd in het Topdossier. Het Topdossier is ingebed in het cyclisch handelingsgericht werken in de school. Samen werken we aan overzicht, inzicht en uitzicht voor kinderen met extra onderwijsbehoeften.

3.3 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociale netwerk

Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek¹. We kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.
- Sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.

3.3.1 Analyse schoolpopulatie

Analyse schoolpopulatie bevat 3 onderdelen:

- factoren leerlingen; zie 3.3.2
- factoren opvoedsituatie leerlingen; zie 3.3.3
- factoren sociale netwerk van de leerlingen. zie 3.3.4

3.3.2 Factoren leerlingen

De leerlingen worden ingedeeld in 4 ondersteuningsniveaus. (zie paragraaf 3.1) We hebben leerlingen met niveau 0 t/m 3 binnen onze school. Leerlingen met niveau 4 gaan naar het SBO/SO.

Om ervoor te zorgen dat kinderen een betere start maken aan het begin van de basisschool en om onderwijs- of ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen tot 6 jaar te verminderen, werken wij nauw samen met de verschillende kinder- en peuteropvang organisaties in de Daalmeer.

Zodra kinderen bij ons op school komen, wordt na zes weken een gesprek gevoerd met de ouders over de ervaringen van de eerste zes weken.

Aan het einde van groep 8 nemen wij de IEP Eindtoets af om de verplichte vaardigheden lezen, taalverzorging en rekenen te meten. Deze IEP Eindtoets is in schooljaar 2015-2016 voor het eerst afgenomen.

Kinderen die hoog scoren in ons leerlingvolgsysteem mogen meedoen met onze interne plusklas. Deze kinderen werken met 'levelwerk'. Hier kunnen ze op andere momenten in de week ook in de klas mee aan de slag. Regelmatig wordt er geëvalueerd.

Door het aanbieden van zeer diverse brede school activiteiten geven wij een aanvulling op ons onderwijs. Kinderen van beide locaties kunnen hier, tegen een kleine bijdrage, gebruik van maken. Wij kijken jaarlijks kritisch naar ons aanbod om aan te sluiten bij onze populatie.

De aanvraag voor de subsidie van de brede school activiteiten wordt jaarlijks ingediend bij de gemeente Alkmaar.

Om het onderwijsproces zo goed mogelijk af te kunnen stemmen op de totale populatie, brengen wij de algemene kenmerken van de leerlingen hierbij in beeld. Het gaat daarin om de volgende kenmerken:

- Leerstijlen en motivatie
 - Denkers of doeners? Actieve of passieve leerhouding?
 - Uitstroom, leerlingen met extra ondersteuning, verwijzingen.
- Taalsituatie
 - Moedertaal, NT2, VVE.
- De 10 clusters in onderwijsbehoefte
 - Aantal leerlingen met begeleiding

Leerstijl en motivatie van de leerlingen Liereland/ de Cilinder:

Betrokkenheid, schoolbeleving, schoolklimaat.

Het afgelopen schooljaar zijn er in totaal:

- 1 leerling verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- 0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)
- Hebben 7 leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.
- Hebben 6 leerlingen een eigen leerlijn gevolgd.

Afgelopen 3 jaar zijn er in totaal:

- 2 leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- 2 leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)
- Hebben 10 leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.
- Hebben 8 leerlingen een eigen leerlijn gevolgd.

Deelname aan het onderwijs:

	Aantal
Schoolloopbaan/doubleren	2
Thuiszitters	1
Schorsing	0

Uitstroom afgelopen schooljaar 2016-2017

	Procent
gymnasium/atheneum	20%
Havo	31%
vmbo TL/GL	29%
vmbo B/K	18%
praktijkonderwijs	2%

Na 3 jaar voortgezet onderwijs

	Procent
gymnasium/atheneum	20%
havo	25%
vmbo TL/GL	20%
vmbo B/K	35%
praktijkonderwijs	0%

Tabel met opmaak

[Voor de opbrengsten uit ons onderwijs wordt verwezen naar de schoolgids die te vinden is op www.obsdeliereland.nl](http://www.obsdeliereland.nl)

Geboden extra ondersteuning 2016-2017

Naast de individuele begeleiding is er ook extra begeleiding geweest voor groepen (groepsarrangementen).

Onderwijsbehoeften	Is aanwezig	Onderwijsbehoeften	Is aanwezig
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	x	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	x
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	x	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	x
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	x	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	x
specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).		specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkeld in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	x
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	X	anders, namelijk:	

3.3.3 Factoren opvoedingssituatie leerlingen

- De school staat in een wijk met lage flats, rijtjeshuizen en een aantal vrijstaande huizen.
- Het opleidingsniveau van de ouders is heel divers, van laag opgeleid tot universitair opgeleid.

Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften ouders:

- nieuwsbrief;
- MR/OR;
- kwaliteitsmeter wordt 1x per 2 jaar uitgezet onder ouders, leerlingen (groep 6 t/m 8), onderwijsondersteunend personeel en leerkrachten. De resultaten worden verwerkt in een plan van aanpak;
- CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) coach kan ingezet worden bij een hulpvraag van ouders. School stimuleert hierin;
- [In de school is het mogelijk gebruik te maken van kinderfysiotherapie, logopedie en een dyslexie bureau.](#)

3.3.4 Factoren sociaal netwerk van leerlingen

Wanneer er gekeken wordt naar de gezondheidsatlas van de gemeente Alkmaar zien we dat in de hele gemeente Alkmaar:

- 1/3 van de kinderen weinig buiten speelt.
- Bijna alle kinderen in de ochtend ontbijten;
- Driekwart van de kinderen regelmatig beweegt en lid is van een sportclub. De gemeente Alkmaar stimuleert het bewegen middels het Jeugd Sport- en Cultuurfonds. De school is intermediair en kinderen waarvan de ouders een laag inkomen hebben kunnen in aanmerking komen voor subsidie vanuit dit fonds.
- 1/3 van de leerlingen in Alkmaar geen zwemdiploma heeft.

Binnen ons IKC Daalmeer hebben we te maken met:

- Onderwijsconsulent, een onafhankelijke deskundige waar ouders en de school een beroep op kunnen doen bij vragen over bijvoorbeeld het ondersteuningsaanbod
- Buitenschoolse opvang
- Brede school activiteiten (sport en cultuur)
- Schoolarts/verpleegkundige
- Logopedist (in de school)
- Kinderfysiotherapie ([in de school](#))
- Dyslexietraining ([in de school](#))
- Extra voorzieningen voor leerlingen: Playing for succes (Gericht op leerlingen tussen 9 en 14 jaar die om sociaal-emotionele redenen niet de prestaties leveren die op school van ze verwacht worden).

3.4 Inrichting onderwijsondersteuning

3.4.1 Toetsen en testen

Weten wat de leerlingen al beheersen en aankunnen is heel belangrijk. Daarom hanteren wij het CITO onderwijs-, en leerlingvolgsysteem (LOVS). Vanaf groep 2 worden alle kinderen op onze school 2 maal per schooljaar getoetst. Deze toetsen zijn methodeonafhankelijk en landelijk genormeerd.

Aan het begin van het schooljaar wordt de toetskalender aan het team overhandigd. Hierin staat vermeld welke toetsen in welke groepen worden afgenomen en in welke periode de afname plaatsvindt.

Op Liereland wordt in groep 1 en 2 gewerkt met kleuterplein. Het observatiesysteem BOSOS wordt gehanteerd. In februari en in mei worden de taal-, en rekenvorderingen geregistreerd; door het hele jaar heen de overige ontwikkelingen.

Alle uitkomsten zeggen iets over de mogelijkheden van het individuele kind. Deze gegevens worden genoteerd en komen in het dossier van de leerling dat ook bij de leerlingbesprekingen (~~de leerlingen worden door de intern begeleider en de leerkrachten besproken~~)-gebruikt wordt. [In de leerlingbespreking worden leerlingen door de intern begeleider en leerkracht besproken.](#) Er kan naar aanleiding van het leerlingvolgsysteem (signalerende toetsen) extra onderzoek nodig zijn. Hiervoor gebruiken wij diagnostische toetsen om de problemen precies in kaart te brengen. Ook voor kinderen die meer begaafd zijn of voor kinderen die problemen hebben met plannen e.d. is dit van belang. Alle resultaten van niet-methode gebonden toetsen worden bewaard in het digitale administratie- en dossierpakket ESIS.

3.4.2 Leerlingvolgsysteem (LVS)

Alle gegevens van de leerlingen (observaties, leerlingbesprekingen, oudergesprekken, testresultaten etc.) worden digitaal bewaard. Deze gegevens zijn toegankelijk voor de directie, het team van leerkrachten en op verzoek ter inzage op school voor de ouders/verzorgers.

In het administratieprogramma van Liereland en De Cilinder (ESIS) worden de resultaten van de methodeonafhankelijke toetsen bewaard. Via dit programma is het mogelijk om overzichten en trendanalyses te maken. Aan de hand van deze gegevens worden de signaleringsbesprekingen voorbereid.

3.4.3 Pedagogisch klimaat

Wij proberen een sfeer te scheppen waarin de kinderen met plezier naar school gaan en waarin ze elkaars cultuur waarderen en waarbij respect voor de ander voorop staat. Om dit te bereiken gebruiken we ook de methode "De Vreedzame School".

SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)

De SCOL is een vragenlijst die wij voor iedere leerling tweemaal per jaar invullen: een keer rond de herfstvakantie en de tweede keer in het voorjaar. Met de SCOL-scores brengen wij de sociale competentie van onze leerlingen systematisch in kaart.

De leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8 vullen ook tweemaal per jaar de Leerling_SCOL in. Dit is een vragenlijst die zelfstandig ingevuld wordt. Deze wordt vergeleken met de SCOL die de leerkrachten invullen. Met leerlingen die opvallen en uitvallen wordt een extra gesprek gevoerd om te bekijken wat deze leerlingen nodig hebben.

Op school maken wij gebruik van de methode Vreedzame School. Het Rots en water programma wordt meegenomen tijdens de HVO lessen in de groepen 7 en 8. Door middel van gesprekken met kinderen leren we ze te reflecteren op eigen handelen. Dit is een onderdeel van ons Montessori-, en Daltonconcept. [Wat heeft dit punt met de gemeente Alkmaar te maken? Hoort meer bij punt 3.4.3](#)

3.4.4 Besprekmomenten

Twee keer per jaar vinden er groepsbesprekingen plaats tussen de intern begeleider en de groepsleerkracht. Alle kinderen van de betreffende groep worden dan besproken. Er worden afspraken gemaakt over de voortgang en verder begeleiding van de kinderen.

Directie en intern begeleider en eventueel andere genodigden komen bijeen om leerlingen met extra zorg te bespreken, om ontwikkelingen omtrent zorg bij te houden en te bespreken en om teamzorgvergaderingen voor te bereiden. Indien nodig wordt een externe orthopedagoog ingeschakeld om advies te geven.

In de signaleringsvergaderingen worden de resultaten twee keer per jaar op schoolniveau besproken. Er wordt dan ook een groeps-, periodeplan opgesteld. Op onze school wordt gebruikgemaakt van groeps-, periodeplannen op de gebieden technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Deze plannen worden 2x per jaar gemaakt en 4x per jaar geëvalueerd en aangepast.

3.4.5 Leerlingen met extra zorg

Leerlingen met extra zorg zijn de leerlingen die op cognitief en/of sociaal-emotioneel gebied meer zorg behoeven, dan de 'gemiddelde' leerling van Liereland en De Cilinder. Dit kan zijn omdat op cognitief gebied, met name de vorderingen binnen de leerstof, de prestaties onder- of ver boven het gemiddelde liggen, of omdat het gedrag of de gezinssituatie van de leerling aanleiding geven tot extra zorg.

Indien een kind onvoldoende scoort op de methode gebonden toetsen, of de CITO-toetsing (IV-V niveau) zal een periode van extra begeleiding volgen. Er worden binnen het groepsplan eigen doelen opgesteld waar een periode van drie maanden aan wordt gewerkt. Wanneer er na deze extra begeleiding onvoldoende resultaat is behaald, worden er nieuwe doelen opgesteld en/of een Topdossier aangemaakt (zie hoofdstuk 2 en 5).

Voor leerlingen van groep 6 t/m 8 die een eigen leerlijn volgen, en dus niet meer met de groep de methode volgen, al of niet met ondersteuning, wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Voor dyslectische leerlingen wordt m.b.t. de dyslectische problematiek geen OPP opgesteld; zij hebben wel recht op compenserende maatregelen, zie taalbeleidsplan.

De leerlingen die uitblinken hebben ook extra zorg nodig. Er wordt gewerkt met Levelwerk.

Als de gezinssituatie van de leerling aanleiding geeft tot extra zorg kan het schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld worden of kunnen ouders m.b.v. de intern begeleider contact leggen met een externe hulporganisatie. Zo nodig wordt Veilig Thuis ingeschakeld..

3.4.6 Kinderen met lees- en/of spellingsproblemen (waaronder dyslectische kinderen)

De kinderen worden vanaf groep 1 nauwgezet, systematisch gevolgd door middel van observatie. Vanuit deze signalering kan zo in een vroeg stadium extra ondersteuning worden ingezet.

Wanneer wordt een dyslexieonderzoek aangevraagd?

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft ervoor gezorgd dat diagnostiek van dyslexie en behandeling van ernstige dyslexie uit de basisverzekering wordt bekostigd. Momenteel ligt deze bekostiging bij de gemeente. Dat betekent dat wij onze leerlingen met dyslexie een perspectief kunnen bieden als onze eigen inspanningen om deze kinderen te leren lezen onverhoopt onvoldoende blijken.

Er worden bepaalde voorwaarden aan de school gesteld voordat de leerling een beroep kan doen op de regeling. De school moet op het moment van doorverwijzen de volgende informatie leveren:

1. toetsgegevens uit het leerlingvolgsysteem;
2. beschrijving van de lees-, en spellingproblemen (zie de richtlijnen van het protocol Leesproblemen en Dyslexie);
3. signalering van de lees-, en spelproblemen: datum, onderzoek (instrumenten en criteria, de resultaten en gegevens over de onderzoeker);
4. inhoud en duur van de extra begeleiding;
5. resultaten van de extra begeleiding en een beschrijving van het gebruikte evaluatie-instrumentarium, vaststelling van de stagnatie met vermelding van instrumentarium en normcriteria;
6. argumentatie voor 'vermoedelijke dyslexie';
7. vermelding en beschrijving van andere problematiek.

Er kan op school een taal-, leesonderzoek afgenomen worden indien dit voor de verdere ontwikkeling van een kind van wezenlijk belang is. Dit kan mogelijk resulteren in het aanvragen van een dyslexieonderzoek. De aanvraag hiervoor geschiedt alleen in overleg met en na overeenstemming binnen het zorgteam van de school. De scholen hebben een schoolbudget voor een beperkt aantal onderzoeken per jaar dat zorgvuldig wordt ingezet. Ouders zijn natuurlijk altijd vrij om zelf een onderzoek te financieren.

Ondanks het feit dat de kinderen op de basisschool nauwlettend gevolgd worden, kan het voorkomen dat pas in het voortgezet onderwijs duidelijk wordt dat een kind dyslectisch is. Dit gebeurt omdat deze kinderen in de basisschoolperiode voldoende mogelijkheden hebben om te compenseren.

3.4.7 Leerlingen met een doublure

In een enkel geval kan besloten worden een leerling te laten doubleren. Een doublure wordt overwogen onder voorwaarde dat de leerling door de doublure meer kansen zal krijgen in het vervolgtraject op school. Doublures beogen dus een gunstig effect op de didactische en sociaal-, emotionele ontwikkeling.

De criteria van een eventuele doublure zijn:

- opbrengsten vanuit het leerlingvolgsysteem;
- sociaal-emotionele zorg (SCOL, observatie in de groep).

Als verwacht wordt dat een kind zal doubleren, worden de ouders tijdig op de hoogte gesteld. In het geval van een doublure wordt steeds een handelings- of begeleidingsplan opgesteld.

3.4.8 Kleuterverlenging

Vanuit de wet geredeneerd moeten scholen in beginsel leerlingen die voor 1 januari op school zijn gestart als 4-jarige aan het eind van het volgende schooljaar door laten stromen naar het derde leerjaar. Voor leerlingen die daarna komen geldt dat zij tussen 8 en 8,5 jaar over hun basisschool doen. De leerlingen van voor januari doen er tussen de 7,5 en 8 jaar over. De inspectie hanteert deze beleidslijn (verlenging vanaf 5 jaar en 9 maanden). De school neemt beargumenteerde besluiten tot een extra jaar verlenging en stelt voor deze leerlingen individuele doelen op die met de ouders worden besproken.

3.4.9 De overgang van groep 1 naar groep 2

Op Liereland wordt gewerkt met het ontwikkelingsvolgmodel voor groep 1 en 2 van Bosos. Op De Cilinder werken wij met een eigen observatie_ en registratiesysteem.

3.4.10 Criteria voor de overgang van groep 2 naar groep 3

Tijdens de groepsbesprekingen worden de leerlingen besproken door de leerkracht samen met de intern begeleider. Wanneer nodig wordt het kind extra ondersteund op de ontwikkelingsgebieden waar het achterblijft. De activiteiten worden vastgelegd in het groepsplan.

We kijken ook naar de pedagogische aspecten. Met name 'redzaamheid', 'speelwerkhouding' en 'leergedrag' moeten voldoende zijn. In januari/februari worden in groep 2 ook de Cito-toetsen Taal voor kleuters en Rekenen voor Kleuters afgenomen. Wij vinden minimaal een III-niveau, volgens de Cito normering, voorwaarde om in groep 3 goed te kunnen functioneren. In juni wordt nogmaals de Cito-toets afgenomen om de vorderingen te bekijken. Wanneer de informatie uit de BOSOS registratielijsten (op Liereland) en de kleuterobservatielijsten (op De Cilinder) en de Cito-scores zorgen baart, wordt besproken of de leerling een verlengd kleuterjaar krijgt. In mei/juni wordt er in overleg met ouders een besluit genomen. Bij een verschil van mening beslist de directie van de school in welke groep het kind geplaatst wordt.

3.4.11 Rapportage

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen gebeurt onder andere aan de hand van observatie door eigen leerkracht en het toetsen; methode gebonden toetsen en de toetsen uit het leerlingvolgsysteem.

Halverwege en aan het einde van het schooljaar worden de vorderingen van de kinderen beschreven in het rapport. Naar aanleiding van dit rapport worden de ouders uitgenodigd voor een 10-minutengesprek op school om het rapport te bespreken (vanaf groep 5 zijn de leerlingen op Liereland welkom bij deze gesprekken).

Een uitzondering hierop vormen de kinderen van groep 1. Er worden wel 10-minutengesprekken gehouden maar er wordt geen rapport mee naar huis gegeven. Wel bespreekt de leerkracht een observatieblad en aan de hand hiervan de ontwikkeling van het kind.

3.4.12 Informatieverstrekking aan ouders

Alle gegevens van de leerlingen (observaties, leerlingbespreking, oudergesprekken, toets resultaten etc.) worden bewaard in een dossier. Aan de hand van deze gegevens worden de jaarlijkse gesprekken voorbereid. Het dossier is op verzoek ook toegankelijk voor de ouders/ verzorgers. Gekoppeld aan de rapporten/verslagboekjes zijn er gesprekken.

Voor kinderen die van school zijn veranderd en voor kinderen die van bouw, op De Cilinder, zijn veranderd worden er op verzoek extra gesprekken georganiseerd. Nieuwe leerlingen worden samen met hun ouders, op Liereland uitgenodigd voor een zes-weken gesprek. Tijdens dit gesprek wordt besproken hoe de start op school is verlopen.

Ouders worden via de leerkracht altijd op de hoogte gehouden van en betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Alle ouders, ook de niet-verzorgende ouder, heeft recht op informatie en consultatie over het kind. De verzorgende ouder heeft de plicht om de andere ouder te informeren over belangrijke zaken die met het kind te maken hebben.

Als ouders zich zorgen maken over hun kind kunnen zij altijd een extra afspraak maken met de leerkracht. De intern begeleider heeft als taak, leerkrachten te begeleiden bij de zorg die hun leerlingen nodig hebben.

Als er voor het kind een aparte begeleiding in het groepsplan komt wordt dit aan de ouders getoond. De ouders tekenen voor akkoord.

3.4.13 Informatieverstrekking (gescheiden) ouders

Alle ouders, ook de niet-verzorgende ouder, heeft recht op informatie en consultatie over het kind. De niet-verzorgende ouder is de ouder met of zonder gezag bij wie het kind niet verblijft. De verzorgende ouder heeft de plicht om de andere ouder te informeren over belangrijke zaken die met het kind te maken hebben. Ook moet de verzorgende ouder de mening aan de niet-verzorgende ouder vragen over belangrijke beslissingen voor het kind. Dit laatste heet het recht van consultatie. De ouder die het gezag heeft, is uiteindelijk degene die beslist.

Als school zijn wij verplicht informatie te verstrekken. De algemene informatie, over ouderavonden en nieuwsbrieven en dergelijke gaat bij ons via DigDuif. Het bijhouden van de juiste contactgegevens in DigiDuif is de verantwoordelijkheid van de beide ouders. De informatie moet gaan over de schoolprestaties van het kind.

De school verstrekt geen gegevens als:

- de informatie ook niet aan de verzorgende ouder gegeven hoeft te worden, bijvoorbeeld in verband met het beroepsgeheim van een arts;
- het geven van informatie in strijd is met de belangen van het kind.

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 9 clusters van onderwijsbehoeften. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet: een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we ons verder willen ontwikkelen. (Bron clusters: TOPdossier, [TOP staat voor \(groei\)document](#), ~~TOP staat voor~~ TotaalOntwikkelingsPlan. Zie ook pagina 4)

4.1 De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Werkwijzen die de school ter beschikking heeft:

- Op zowel Liereland als De Cilinder wordt gewerkt met dag- en weektaken. Deze taken geven de kinderen houvast. Zij weten wat er in een week van hen verwacht wordt, zij kennen de doelen. Liereland start hiermee in groep 1, De Cilinder in groep 3.
 - Op Liereland stellen de leerlingen zichzelf in de bovenbouw een specifiek eigen leerdoel. Dit specifieke doel wordt aan het eind van de week gereflecteerd.
 - Vrije momenten worden vooraf doorgesproken met de leerling: wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
 - De scholen zijn zo ingericht dat er, buiten het lokaal, voor elke klas aparte werkplekken zijn. De kinderen weten wat er van hen verwacht wordt als ze daar aan het werk zijn. Hierover zijn schoolafspraken gemaakt, deze worden regelmatig in de groepen besproken.
 - Indien het wenselijk is dat er voor een kind een time out plek komt, dan wordt met elkaar gekeken waar deze het beste kan zijn.
 - In incidentele gevallen kunnen kinderen bij directie of de intern begeleider werken.
 - De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat voor de leerling een veilige omgeving gecreëerd kan worden. Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.
- In alle groepen wordt gebruikgemaakt van het Directe Instructie Model (DIM model) en Groeps- en individueel gericht Pedagogisch- en didactisch handelen (GIP):

Ambitie:

Liereland [ricwilt zich in haar nascholing op de nieuwe inzichten van het pedagogisch handelen van leerkrachten middels de training; "pedagogische tact" "teach like a champion" ed.](#) ontwikkelen in de onderwijsconcepten die op beide scholen gevolgd worden; dalton- en Montessorionderwijs.

4.2 De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Mogelijkheden die de school ter beschikking heeft:

- Samen met de ouders, de leerling, leerkracht, intern begeleider en orthopedagoog is een OPP (TOPdossier) opgesteld gericht op zelfredzaamheid en probleemoplossend vermogen waarbij de leerling succes ervaart, zich competent voelt en uitgedaagd wordt. Dit doen wij volgens de cyclus van het handelingsgericht werken en het voeren van kindgesprekken.
- De school maakt bewuste keuzes voor toetsing. Wat heeft de leerling geleerd?
- De school past verschillende vormen van geheugentechnieken toe die denkhandelingen concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn). Deze erop gericht zijn om de leertijd zo goed mogelijk te besteden, met extra leertijd (meer oefening, stof vertragen, aangepaste doelen). Dit noemen we tempo- of taakdifferentiatie.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften. Dit doen wij door coöperatief te leren, ICT in te zetten en rekening te houden met verschillende leerstijlen.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal zijn en geaccepteerd worden. Dit doen wij aan de hand van onder andere het programma De Vreedzame School. Ook worden er HVO (Humanistisch Vorming Onderwijs) lessen gegeven.
- [Binnen de school zijn onderwijsassistenten aanwezig die extra ondersteuning bieden.](#)

4.3 De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Mogelijkheden die de school ter beschikking heeft:

- De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum bijvoorbeeld met behulp van het SiDi 3 protocol.
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op een aanpak waarbij het proces belangrijker is dan het product. Dit doen we door te werken uit de uitdagersmap en via de elektronische leeromgeving. (Birdy) voor de groepen 7 en 8.
- De school heeft de methode "Levelwerk" aangeschaft om leerlingen een uitdagende leeromgeving te bieden. Bij het werken met "Levelwerk" gaat het niet alleen over het PRODUCT maar ook over het PROCES, het stellen van de juiste vragen, Leren leren en het bereiken van frustratietolerantie.
- Eén keer per week wordt deze groep leerlingen extra ondersteund in een "plusgroep"; de kinderen krijgen vanaf groep 5 een uur begeleiding i.p.v. een half uur. Gedurende dit uur zullen zij (groep 5 t/m 8), naast het bespreken van hun Levelwerk, ook aan de slag gaan met o.a.: filosoferen, "storyline approach" (oplossingen verzinnen voor "een bepaald probleem"), techniek, discussies voeren, etc. De leerlingen van twee groepen zullen geclusterd worden.
- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat aan door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling zelf doelen te laten stellen. Dit wordt gedaan middels het weektaakformulier (Liereland)
- Bepaalde leerlingen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Masterclasses [van het SOVON.](#)

Ambitie: De Plusgroep [biedt het gewenste resultaat nu nog een "pilot"](#). Dit zouden we graag continueren. Ondersteuning door het SWV is hierbij wenselijk. De nascholing van de leerkrachten is erop gericht om meer inzicht te krijgen in het denken en informatieverwerken van meer- en hoogbegaafde leerlingen

4.4 De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft de leeromgeving zo ingericht dat de klas is voorzien van diverse hulpmiddelen zoals woorden, symbolen, tafels, spellingregels, leesstrategieën enz.
- Op Liereland is een onderwijsassistent die de leerlingen van de groepen 1 t/m 4 extra ondersteuning biedt wanneer er sprake is van een lage woordenschat en/of NT2 problematiek.
- Er is een logopediste aan de school verbonden.

4.5 De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft affectieve educatie geïntegreerd in het onderwijs. Dit doen we met De Vreedzame School. Binnen elke groep worden in het begin van het jaar klassenregels afgesproken en zichtbaar gemaakt. Daarnaast hanteren we schoolregels.
- De school heeft een pestprotocol
- De intern begeleider heeft gesprekken met individuele leerlingen waar leerlingen leren reflecteren op eigen handelen.
- De SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst) wordt 2x per jaar afgenomen. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen zelf ook de lijst in. De uitkomst wordt met de leerlingen besproken en er worden afspraken gemaakt.
- Leerkrachten zijn op de hoogte van de CED leerlijnen "leren leren" en "sociale vaardigheden". Zij zetten deze leerlijnen in om de ontwikkeling van de kinderen te begeleiden.

Ambitie: [de opgedane kennis en vaardigheden van de nascholing Pedagogische tact vergroten het aanbod van de gedragsinterventietechnieken die de leerlingen van De Cilinder worden meegegeven in de begeleiding door de HBO-pedagogiek student.](#)

4.6 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- Het leesonderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften die te maken hebben met intensieve instructie, strategie-ondersteuning, aanpak en materialen, die passen bij de leeftijd. Dit doen wij met Kleuterplein, Lijn 3 (Liereland)/De Leeslijn (De Cilinder), Station Zuid (Liereland), Ralfi en Flits.
- Het leesonderwijs is verrijkt met opdrachten voor stillezen en herhaling, interactie om begrip en beleving te stimuleren, samenwerkend leren en motivatie. Dit doen wij met een elektronische leeromgeving voor geschiedenis en aardrijkskunde, tutor lezen en boekenkring.
- Het protocol Leesproblemen en Dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8. Specifieke aanpak is terug te lezen in dit protocol.

Ambitie: [Wanneer de leerling de leeftijdsgerechte teksten kan lezen en begrijpen, wordt de leerling in staat gesteld om de leerkracht te ondersteunen bij het geven van feedback.](#)

4.7 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De school werkt volgens de principes van het diagnosticerend onderwijzen en handelingsgerichte procesdiagnostiek, waarbij het protocol Ernstige reken-/wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD) leidend is. De intern begeleider of de rekencoördinator neemt indien nodig een rekenonderzoek af en/of vraagt advies aan een consultant.
- De school is in staat om de leerlingen in 3 subgroepen ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback die gericht is op het verhogen van de reken-wiskunde vaardigheden en betekenisverlening. Dit doen we door gebruik te maken van de verlengde instructie en eventueel kan de onderwijsassistent hierbij ondersteunen.
- Er zijn verschillende rekenmaterialen ter ondersteuning van het rekenproces.
- Binnen de school is een rekencoördinator werkzaam.

4.8 De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Mogelijkheden die de school biedt:

- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.
- De school heeft een invalidentoilet zonder ringalarm.
- De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk.
- De school beschikt over een protocol voor medische handelingen op verzoek.
- Er is enige expertise in de school aanwezig m.b.t. het lesgeven aan slechthorende leerlingen (Liereland). Er is geen ringleiding aanwezig.

4.9 De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:

- Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij, in incidentele gevallen, aan de hand van de Meichenbaum-methode.
- Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken.
- Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit doen wij bijvoorbeeld met de gevoelsmeter (elke groep heeft zijn eigen methode).
- Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij door regelmatig gezelschapsspellen te spelen en tijdens de gymlessen.
- Planning/prioritering: de leerlingen werken volgens een dag- en/of weekplanning.
- Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij door een timetimer in te zetten.
- Doelgericht gedrag: de leerkracht bespreekt de doelen van de dag en evalueert deze met de leerlingen.
- Metacognitie: de leerkracht houdt het leerproces in de gaten en helpt leerlingen wanneer dit nodig is. De leerling reflecteert samen met de leerkracht op het proces.
- Kinderen met weinig zelfvertrouwen kunnen deelnemen aan: Playing for Success.
- Op school zijn sociale vaardigheidsspellen en coöperatieve spellen aanwezig die worden ingezet tijdens de begeleiding. Deze wordt gegeven door de eigen leerkracht of [de onderwijsassistent door de student pedagogiek](#).
- In de groepen wordt regelmatig gereflecteerd met de kinderen. Op Liereland gebeurt dit m.b.v. een "reflectie mandje". Hierin zitten diverse werkvormen om te reflecteren.

Ambitie: Liereland ~~wil gaan~~ werkt ~~en~~ met een kindportfolio. [Dit onderwerp wordt komende jaren uitgediept.](#)

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

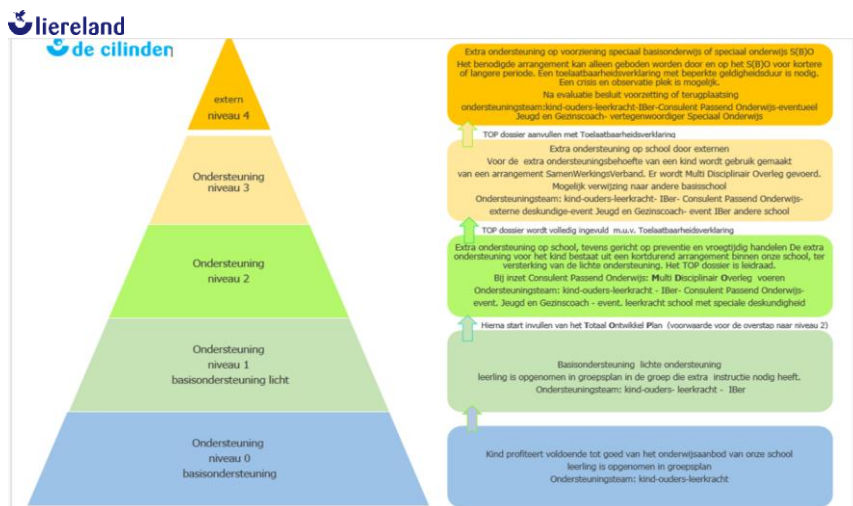
5.1 Ondersteuningsniveaus

Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Niveau 0: Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

De Cilinder: Ieder kind werkt op zijn eigen tempo en niveau. De leerkracht observeert de werkhouding van het kind, registreert wat het kind gedaan heeft en of de aangeboden leerstof wordt beheerst.

De leerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan de groep leerlingen.

Zij speelt daarbij in op problemen die leerlingen kunnen krijgen. Zij richt het onderwijs zo in dat problemen van leerlingen zoveel mogelijk worden voorkomen.

De leerkracht :

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren
- observeert het kind tijdens en na een individueel lesje (De Cilinder) of tijdens het zelfstandig werken (Liereland en De Cilinder)
- observeert het kind tijdens en na een groepsles
- gebruikt onderwijskundig verantwoorde methoden
- stelt duidelijke doelen
- geeft effectieve instructie, verwerking en effectief feedback
- voert een goed klassenmanagement
- schept een positief werkklimaat
- hanteert een flexibele klassenorganisatie

- is deskundig met betrekking tot de methoden
- werkt samen met collega's
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied.

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Uw kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan.

We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, ~~voormalig-groeidocument~~, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Uw kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consulenten van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier/groeidocument is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp

Eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid.

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school. De consulent van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid. Het TOPdossier [/groeidocument](#) wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV (toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Externe deskundige
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel intern begeleider van andere school

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier [/groeidocument](#) wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Vertegenwoordiger S(B)O

5.2 Werkwijze

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Zodoende kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier ~~(voorheen: groeidocument)~~.

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en u

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Doelen van het TOPdossier

Het TOPdossier...

- Geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- Is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- Bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.
- Biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- Biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, ook de scholen van de verschillende besturen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes' (zie bijlage). Deze zijn ook voor u toegankelijk. Hebt u vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consultant van het samenwerkingsverband.

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Het uitgangspunt bij een beslissing over een plek voor een kind is dat er een plaatsing kan worden gerealiseerd die perspectief biedt voor kind en school.

De school moet kunnen voldoen aan de zorgbehoefte van het kind.

Een plek voor een kind moet de draagkracht van de school niet te boven gaan.

Een plaatsing moet in het schoolteam besproken worden en een plaatsing moet door het team worden onderschreven omdat er anders geen continuïteit is. Er wordt in het bijzonder ook gekeken naar de groep (sociaal- emotionele opbouw groep) en de capaciteiten van de leerkracht om een dergelijk kind op te vangen.

Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de leerling de vereiste zorg te bieden.

In verband met de zorg voor het kind hanteren we een aantal uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

- a) groepsgrootte
- b) samenstelling groep
- c) effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen
- d) deskundigheid personeel
- e) beschikbaarheid personeel (beschikbare onderwijsassistenten, tekort, ziekteverzuim)
- f) de mogelijkheden van begeleiding door de ouder
- g) benodigde middelen
- h) de gevergdde aanpassing in de organisatie, de begeleiding en het onderwijs
- i) werkdruk.

Al deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om tot plaatsing of verwijzing over te gaan.

Aandachtspunten bij de keuze voor regulier of speciaal onderwijs zijn:

- De mogelijkheden en beperkingen van het kind
- De meerwaarde van het omgaan met leeftijdsgenootjes zonder beperking
- Eventuele therapieën onder schooltijd
- Aansluiting op het voortgezet onderwijs

Wanneer besloten is dat de school niet kan voldoen aan de onderwijsbehoeften van een kind, heeft het de zorgplicht om, in overleg met ouders en onderwijsconsulent, een passende plaats voor het kind te zoeken.

Bijlagen

1. TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures (zie ook www.ppo-nk.nl)
2. Kalender toetsing en ondersteuning Liereland (ter inzage op school)
3. Kalender toetsing en ondersteuning De Cilinder (ter inzage op school)
4. Protocol verlengen en versnellen (zie website)
5. Verzuimbeleid (zie website)
6. Klachtenprotocol (zie website)
7. Pestprotocol (zie website)
8. Protocol voor medische handelingen (zie website)
9. Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling (zie website)

Te vinden op www.obsliereland.nl of www.decilinder.nl

Te vinden op www.ppo-nk.nl:

Protocol PO-VO

Op school in te zien:

Protocol leerlingdossier en privacy

Dyslexieprotocol

Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)

